

Vastaus Eve Rämön ja Funda Demirin sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa aloittaa nimikkeiden neutralisoinnin

VD/12772/00.02.00.03/2021/

RV/K-ML/HY-L

Eve Rämö ja Funda Demiri sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on yhä käytössä paljon nimikkeitä ja työtä kuvaavia sanoja, jotka viittaavat jompaankumpaan sukupuoleen. Tällaisia ovat usein esimerkiksi mies- päätteiset nimikkeet kuten lakimies ja huoltomies, esimies ja esimiestyö.

Vaikka tasa-arvo on saavuttanut työelämän, ammattinimiketermit ovat jämähtäneet historiaan. Ne ovat kuitenkin niin vakiintuneita suomen kielen sanoja, että harva edes kiinnittää niihin huomiota. Nimikkeet kuitenkin luovat rakenteita, jotka ohjaavat hakeutumista eri aloille ja osaltaan ruokkivat työelämän epätasa-arvoa. Yksi tasa-arvon toteutumisen este on seksistinen kieli, jossa maskuliinisuus asettuu feminiinisyyden edelle. Euroopan neuvosto ja Kotimaisten kielten keskus suosittelee sukupuolineutraalien nimikkeiden käyttämistä.

Muutosta on kuitenkin koko ajan tapahtunut ja monelle sukupuolittuneelle ammattinimikkeelle on löytynyt sukupuolineutraali muoto. Palomies on nykyään pelastaja ja sähkömies on sähköasentaja. Esihenkilö nimikettä voidaan jo pitää vakiintuneena suomen kielen muotona työpaikoilla.

Sukupuolineutraali sanamuotojen lisäksi Vantaan on kehitettävä sanavalintojaan yleisesti ottaen syrjimättömään muotoon esim. maahanmuuttajataustaista käytettyihin sanamuotoihin, jotka olisivat enemmän neutraaleja.

Esimerkkinä sana vieraskielinen on kotimaisten kielten tutkimuskeskukselta saadun tiedon mukaan käytettävä harkiten, koska sana tulkitaan sävyiltä erottavaksi ja leimaavaksi. Jos halutaan puhua henkilöstä, joka puhuu muuta, kun suomea, ruotsia tai saamen kieltä niin voidaan mainita muunkielisistä, joka on tarkoitukseltaan sama, mutta neutraali sanamuoto.

Me allekirjoittaneet esitämmekin, että Vantaa aloittaa pitkäjänteisen työn ammattinimikkeiden ja käytetyn kielen muuttamiseksi sukupuolineutraaliin sekä yleisesti syrjimättömään muotoon.”

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 12

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue toteaa aloitteesta:

Vantaan kaupunginvaltuuston 31.1.2022 hyväksymässä vuosien 2022–2025 strategiassa on linjattu, että Vantaan kaupungilla siirrytään käyttämään esihenkilö-termiä esimies-termin sijaan. Tämän muutoksen lisäksi henkilöstöpalveluissa on otettu käyttöön kaikessa uudessa materiaalissa termit esihenkilö ja lähijohtaminen (entinen esimiestyö). Muutos jalkautetaan vähitellen myös vanhempiin materiaaleihin ja ohjeisiin samalla kun näitä materiaaleja ja ohjeita aikanaan päivitetään ja uusitaan.

Henkilöstöpalveluissa on siirrytty käyttämään termiä muunkielinen vieraskielinen-termin sijaan. Kuitenkin esimerkiksi Tilastokeskuksen tilastoissa käytetään termiä ulkomaalaistaustainen, ja selvyyden vuoksi henkilöstökeskus käyttää tällaisissa yhteyksissä samaa termiä kuin lähdeaineistossa on käytetty.

Vakanssien tehtävänimikkeiden osalta nimikkeiden neutralisointiin liittyvä työ on pitkäjänteisempää, sillä nimikkeiden muutos vaatii runsaasti vakansseihin ja jopa työsopimuksiin liittyvää muutostyötä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä hyvinvointialueen on joka tapauksessa välttämätöntä käydä omat vakanssinsa läpi, jolloin uusi organisaatio voi tehdä nimiketarkastelunsa samassa yhteydessä. Lisäksi tarvitaan vielä aika paljon kielen kehittymistä, jotta uudet nimikkeet vakiintuvat riittävän vahvasti yleiskieleen perinteisten esimerkiksi lakimies tai palveluesimies tilalle. Nimikkeiden neutralisointia jatketaan vakanssimuutosten päivityksen yhteydessä.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa aloitteen allekirjoittaneelle Eve Rämölle ja Funda Demirille sekä 16 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Käsittelyn aikana kaupunginhallitus muutti viimeisen kappaleen viimeisen lauseen kuulumaan seuraavasti:

~~"Nimikkeiden neutralisoinnin näkökulma pidetään kuitenkin mielessä, kun vakanssimuutoksia tehdään."~~
Nimikkeiden neutralisointia jatketaan vakanssimuutosten päivityksen yhteydessä"

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunginhallituksen muutettu esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Eve Rämön ja Funda Demirin sekä 16 muun valtuutetun aloite Vantaa aloittaa nimikkeiden neutralisoinnin

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi